

**חֻבֶּרֶת לַמּוֹד לְתַלְמִידֵי וְתַלְמִידוֹת
 "רֶשֶׁת אֶהְיֶי יוֹסֵף יִצְחָק"**

**50 מְשָׁגֵי יְסוֹד אוֹדוֹת אֲדָמוֹ"ר הֶרֶשׁ"ב,
 רַבִּי שְׁלוֹם דָּב בָּעַר מְלִיּוּבֶאֱוִיטֶשׁ**

בעריכת הרב יוסף בייטש
 - נא לשמור על קדושת החוברת-

אַדְמו"ר הַרְנֵשׁ"ב

50 מְשַׁגֵּי יסוד אודות רבי שלום דב בער מליובאוויטש

הַלְדָּתוֹ וּמִשְׁפַּחְתּוֹ

1. **הדור החמישי – הרבי הרנש"ב**, רבי שלום דובער שניאורסון, הוא החמישי בשושלת אדמו"רי חב"ד.

2. **יום הולדתו – הרנש"ב** נולד ביום שני כ' במר-חשון תרכ"א (1860).

3. **מקום הולדתו – בעיירה** ליובאוויטש שברוסיה, שם התגורר כמעט במשך כל ימי חייו.

4. **אביו – רבי שמואל שניאורסון**, אדמו"ר המהר"ש, בנו הצעיר של הרבי ה'צמח צדק'.

5. **אמו – הרבנית רבקה**, נכדת אדמו"ר האמצעי, בת לבתו הרבנית שרה.

שְׁנוֹת יְלָדוֹתָו וְנַעֲוָרָיו

6. נִמְשַׁח בְּשֶׁמֶן – בְּיוֹם הַגִּיעוּ לְגִיל שְׁלוֹשׁ, אָמַר סָבוֹ ה'צִמַּח צֶדֶק, לְאָבִיו: "כִּי הַשֶּׁמֶן הָרוּחָנִי שֶׁמָסַר הַבַּעַל שֵׁם טוֹב לְתַלְמִידוֹ מוֹרְנוֹ הָרַב הַמַּגִּיד מַמְזָרִיטֵשׁ לְמִשְׁחָ בּוֹ אֶת הוֹד כְּבוֹד קִדְשָׁת רַבְּנוּ הַזָּקֵן . . לְנִשְׂיָאוֹת לְדוֹרוֹתָיו, הִנֵּה בְּכוֹחַ זֶה נִמְשַׁח חוֹתָנִי – הוֹד כְּבוֹד קִדְשָׁת אֲדָמוֹ"ר הָאֲמָצְעִי – וְאֲנִי הִנֵּה בְּכוֹחַ זֶה מְשַׁחְתִּי אוֹתָהּ, וּבְכוֹחַ זֶה הִנֵּי מוֹנִשְׁחוֹ (אֶת הָרַבִּי הָרִשִׁ"ב)".

7. הַכְּנָסָה ל'חֶדֶר' – בְּאוֹתוֹ בֶּקֶר אָמַר הָרַבִּי ה'צִמַּח צֶדֶק אֶת בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר יַחַד עִם הַיָּלֵד, וּכְשֶׁהִכְנִיסוּהוּ בְּמַהֲלָךְ הַיּוֹם ל'חֶדֶר' זָרַק עָלָיו סָבוֹ סְכָרִיּוֹת בְּאֲמָרוֹ שֶׁמֶלֶאךָ מִיכָאֵל זָרַק לוֹ אוֹתָן. הָרִשִׁ"ב יָקָר סְכָרִיּוֹת אֵלּוֹ וְשִׁמְרָן עַד שֶׁסָּבוּ הוֹרָה לוֹ לְאַכְלָן טָרֵם הַפֶּסַח.

8. הַסְכָּרִיּוֹת שֶׁל הַמֶּלֶאךָ מִיכָאֵל – הָרַבִּי נָשִׂיא דוֹרְנוּ מִסְבִּיר סְפּוֹר זֶה בְּכָךְ שֶׁהַיָּלֵד הָרָךְ אוֹתוֹ מְכַנִּיסִים ל'חֶדֶר', מְסַפְּרִים אֶת שְׁעֲרוֹתָיו וּמוֹתִירִים לוֹ פְּאוֹת, חוֹבְשִׁים כֶּפֶה לְרֹאשׁוֹ וְצִיצִית בְּבִגְדָיו, הוּא ה'סְכָרִיָּה' שֶׁעֲמָה מְשַׁתְּמֵשׁ הַמֶּלֶאךָ מִיכָאֵל לְהַמְתִּיק אֶת גְּזַר דִּינָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּלְהוֹכִיחַ אֶת יַחֲוִדְיֹתָם מְכַל הָעַמִּים.

9. חנוכו – הרש"ב התחנה על ברכיהם של סבו הרבי ה'צמח צדק' ואביו הרבי מהר"ש, והיה שמדן בעל כשרונות, דיין ומסדר באופן נפלא.

10. איש הלכה – לקראת הבר-מצוה כבר היה בקי בתנ"ה, משניות, גמרא ופוסקים, והרגיל את גופו לנהג לפי השלחן ערוך.

11. חסיד מסדר – אביו, המהר"ש, התבטא עליו כי מימיו לא היה נער, אלא "חסיד, בעל עבודה מסדרת".

12. שליטה על הזמן – לימים העיד הרבי הרש"ב בפני בנו, הרבי הרי"צ, כי בשנות נעוריו התיגע לשלט על הזמן, שכל דבר יעשה בדין בזמן הראוי.

13. המפתח להצלחה – "הדרך זו שהדרכתני את עצמי ביד חזקה וביגיעה עצומה בימי נערוני להיות בעל דעה על הזמן, עשתה אותי למצלח בעבודה, שלבד זאת שעשיתי כל דבר בזמנו, היה עצם העשיה בהצלחה".

14. לנצל כל רגע – את הבעלות על הזמן, העיד לימים הרבי

הָרִי"צ, רֵאִיתִי אֶצֶל אָבִי בְּכָל הָעֲנִינִים. כְּשֶׁהָיָה עָלָיו לְנִסֵּעַ
לְאַיִזָּה מְקוֹם, חָצִי נִשְׁעָה לִפְנֵי הַנְּסִיעָה לֹא הָיָה נִכְרַע עָלָיו
כָּלֵל שֶׁהוּא עוֹמֵד לְנִסֵּעַ.

15. ה'חוזר' – בגיל ארבע-עשרה כבר התחיל לחזור על מאמרי אביו ולכתבם, ובהמשך אף לבאָרם.

נְשׁוּאָיו

16. נְשׁוּאָיו לְמִזְל טוֹב – בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת מִדָּשׁ, י"א בְּאֵלּוּל תרל"ה,
נָשָׂא הָרִשִׁי"ב לַרְבֵּנִית שְׁטַעַרְנָא שָׂרָה, בַּת דָּוִד, רַבִּי יוֹסֵף
יִצְחָק מֵאוּרֻוֹטֶשׁ שֶׁהָיָה בְּנוֹ שֶׁל ה'צֶמַח צֶדֶק', וְאָחִיו שֶׁל
הָרַבִּי הַמְּהָר"ש.

**17. כְּשֶׁסָּבָא הוּא הַשִּׁדְכָן – הַשְׁדִּיחַ הֵצִיעַ עוֹד בִּילְדוּתָם (בְּשָׁנַת
תרכ"ה) עַל יְדֵי הַסָּבָא הַמְּשֻׁתָּף, אֲדָמוֹ"ר ה'צֶמַח צֶדֶק',
שֶׁאֵף הִתְחַיֵּב בְּשִׁטָּר הַתְּנָאִים שֶׁנִּכְתַּב בְּאוֹתָהּ עֵת, לְהַעֲנִיךְ
נְדוּנָהּ לַחֲתָן וְלַכֶּלָּה.**

**18. רֵאִיו לְנִבּוּאָה – בְּתַקּוּפַת חֲתָנָתוֹ הִתְבַּטָּא בִּיחֹס אֵלָיו אָבִיו
הַמְּהָר"ש, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֶת הַתְּנָאִים הַנִּדְרָשִׁים לְנִבּוּאָה, אוֹתָם
מוֹנֶה הָרַמְבַּ"ם: "מִתְגַּבֵּר בְּדַעְתּוֹ עַל יִצְרוֹ תְּמִיד וְהוּא בְּעַל**

דעה רחבה נכונה עד מאוד". מאז נהגו החסידים בכבוד
מיחד ברבי הרש"ב.

הלדת בנו וחנוכו

19. בנו היחיד – כחמש שנים לאחר נשואיהם, בי"ב תמוז
תר"ס, נולד לרבי הרש"ב ולזוגתו הרבנית שטערנא שרה,
בנם יחידם, רבי יוסף יצחק (שנקרא על שם סבו רבי יוסף
יצחק מאוורוטש), מי שהיה לימים הרבי הרי"צ.

20. עין יפה – בהיותו ילד שאל פעם הרי"צ את אביו: מדוע
נברא האדם עם שתי עינים, בשונה מפה אחד וחטם אחד
בהם חנן אותו הבורא?

השיבו אביו: "ישנם דברים שצריך להסתכל עליהם בעין
הימנית – בחבה ובקרוב, וישנם דברים שצריך להסתכל
עליהם בעין השמאלית – באדישות וברחוק. בסדור ועל
יהודי, יש להסתכל בעין הימנית, ועל ספריה וצעצוע
והדומה יש להביט בעין השמאלית".
"מאז – ספר הרי"צ – נחמק בלבי ובמוחי ענין אהבת
ישראל, אשר על כל יהודי, יהיה מי שיהיה, צריכים
להסתכל בעין יפה".

קבלת הנשיאות

21. "ובא השמש" – את מאמר החסידות הראשון, אמר אדמו"ר הרש"ב ברבים, בתוך השבעה להסתלקות אביו, אחיו הגדול, הרצ"א (רבי שניאור זלמן אהרן) סרב לקבל על עצמו את הנשיאות, אך חלפו כעשר שנים עד שהרש"ב קבל על עצמו את הנשיאות בפעל.

22. "וזרח השמש" – בחדש תשרי תרנ"ג, אמר הרבי הרש"ב מאמרי חסידות, לשמחת לב כל החסידים, כפי שמתאר זאת הרבי הר"צ: "החסידים חשו שיש להם רבי, מנהיג ומדריך, ושמש ליובאוויטש החלה שוב לזרח. לאחר הפסקה של עשר שנים, הנה שנת תרנ"ג היא שנת ההתעודדות של ליובאוויטש".

23. על כס אביו – בערבית ליל ראש השנה תרנ"ד, יושב לראשונה על כסאו של אביו, ובתקופה הבאה קבל על עצמו את הנשיאות בכל פרטיה, כגון קבלת חסידים ל'חידות', מענה על שאלות ועצות בכתב, והדפסת מאמרי החסידות שאמר.

24. יתרון האור – שנות נשיאותו של אדמו"ר הרש"ב היו בעלי תהפוכות רבות. היו אלו שנות פריחה אדירה של חסידות חב"ד. מאמרי החסידות העמקים אך הבהירים של הרבי

הַרְש"ב קָרְבו גָּאוֹנִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים רַבִּים אֶל חִיקָה שֶׁל
חֲסִידוֹת חֲב"ד. יְשִׁיבַת 'תּוֹמְכֵי תְּמִימִים' שֶׁיִּסֹּד הָרַבִּי בְּמָקוֹם
מוֹשְׁבּו לְיוֹבֵאֵיטֶשׁ, הֵיְתָה לְמַרְכָּז הַחֲסִידוֹת וּלְבֵית הַיּוֹצֵר
לְחֲסִידִים עוֹבְדֵי הַשֵּׁם.

**25. מֵתוֹךְ הַחֲשָׁךְ – אֲדָמוֹר הַרְש"ב נֶאֱלָץ לַעֲסֹק רַבּוֹת גַּם
בְּעֶסְקָנוֹת צְבוּרִית לְבָטוֹל גְּזֵרוֹת כְּנָגַד הַיְּהוּדִים וְהַיְּהֻדוֹת
מִצַּד הַשְּׁלֹטוֹנוֹת וּמִצַּד תְּנוּעַת ה'הַשְּׁכָלָה'.**

יִסּוֹד יְשִׁיבַת "תּוֹמְכֵי תְּמִימִים"

**26. יְשִׁיבַת "תּוֹמְכֵי תְּמִימִים" בְּלִיּוֹבֵאֵיטֶשׁ – הַרְשֵׁת הָעֲנָפָה שֶׁל
יְשִׁיבוֹת חֲב"ד הַפְּזוּרוֹת בְּכָל רַחְבֵּי הָעוֹלָם הַיְּהוּדִי, נוֹסְדָה
בְּלִיּוֹבֵאֵיטֶשׁ עַל יְדֵי הָרַבִּי הַרְש"ב, כְּהַקְדָּמַת רְפוּאָה לְמַכָּה,
ל'תְּנוּעַת הַהַשְּׁכָלָה' שֶׁנִּסְתָּה בְּאוֹתָם יָמִים לְהַרְחִיק צְעִירִים
יְהוּדִים מִדֶּרֶךְ הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת.**

**27. בְּרָכָה וְהַצְלָחָה לְיִשְׁיבָה – טָרַם יִסּוֹד הַיְשִׁיבָה בְּקֶר הָרַבִּי
הַרְש"ב בְּכָל צִיּוֹנֵי רַבּוּתֵינוּ נְשִׂאֵינוּ, הֶחֱל מִהַבְעֵל שֵׁם טוֹב
וְעַד אֲבִי הָרַבִּי מִהַר"ש, וְקָבַל אֶת בְּרַכַּת קוֹדֶשׁ לְהַצְלַחַת
הַיְשִׁיבָה.**

28. ט"ו בְּאֵלוֹל – הַרְש"ב הִכְרִיז עַל הַקָּמַת הַיְשִׁיבָה בְּיוֹם נְשׂוּאֵי

בנו, אדמו"ר הרי"צ, בט"ו באלול תרנ"ז, ואף הטיל עליו
את משימת נהול הישיבה.

29. חסידות בעיין - בישיבת 'תומכי תמימים', אמר הרבי
הרש"ב, יעסקו בלמוד תורת החסידות בעיין ובהסברה,
כפי שלומדים סוגיות בחלק ה'נגלה' שבתורה, בשלוב עם
סדרי הלמוד הרגילים בישיבות - בגמרא ובהלכה.

30. "נרות להאיר" - מטרת יסוד הישיבה היתה לפעל על
תלמידה, שיהיו מגדל אור (בלשון הרבי הרש"ב: "נרות
להאיר") לסביבתם.

31. מאז ועד היום - אפלו בתקופת הקומוניזם המשיכו
להתקיים סניפים מחתרתיים של הישיבה במקומות שונים
ברחבי רוסיה. תלמידי 'תומכי תמימים' הם שעמדו בעז
ובמסירות נפש כפשוטה לחזון היהדות באותה תקופה.
ישיבת 'תומכי תמימים' כיום מונה כיום עשרות רבות של
סניפים ברחבי העולם, ורבות תלמידים ההולכים לאורה
ומתנהגים ברוחה, ומהיום בעצמם "נרות להאיר".

32. יסוד ישיבת "תורת אמת" - בהמשך ליסוד ישיבת 'תומכי
תמימים' המרכזית בליובאוויטש, החליט הרבי הרש"ב ליסד
ישיבה בעיר חברון. לשם כך רכש הרבי בשנת תרס"ח
את בית רומנו בחברון - בנין גדול ומפאר שסביבו חצר

גְּדוּלָּהּ. בְּשָׁנָת תרע"א נָשַׁלַּח קְבוּצָה בֵּית עֶשְׂרָה תַּלְמִידִים
מַצְטַנִּינִים מִיְּשִׁיבַת 'תּוֹמְכֵי תְּמִימִים' נִשְׁבְּלִיבְּאוֹיֻטְשׁ,
בְּרֹאשׁוֹת הַמְּשַׁפִּיעַ ר' שְׁלֹמֹה זֶלְמָן הַבֶּלִין, עַל מְנַת לִפְתּוֹחַ
אֶת יְשִׁיבַת "תּוֹרַת אֶמֶת" בְּחֶבְרוֹן. בְּהִמְשָׁךְ נָשַׁלַּח מִמּוֹן תָּדִיר
לְהַחֲזִקַת הַיְּשִׁיבָה.

מֵאַמְרֵי הַחֲסִידוֹת שֶׁלוֹ

33. הַרְמַב"ם שֶׁל תּוֹרַת הַחֲסִידוֹת – מֵאַמְרֵיו שֶׁל הָרַבִּי הָרַש"ב
מִתִּיחָדִים בְּבִהֲרֹת וּבִהֶסְכְּרָה הַנִּפְלְאָה שֶׁל הַדְּבָרִים עִם
רַבּוֹי דְּגַמְאוֹת וּמַשְׁלִים לְהַמְחִשֵּׁת הַדְּבָרִים, עַד שֶׁהַחֲסִיד
הַיְּשִׁישׁ רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּצִלָּאֵל (הָרַשְׁב"א), כָּנָה אֶת הָרַש"ב
בְּתֵאֵר 'הַרְמַב"ם שֶׁל תּוֹרַת הַחֲסִידוֹת', כִּיּוֹן שֶׁכָּל עֵינֵן
בְּחֲסִידוֹת הוּא סֵדֵר וּפִרְט, כִּפִּי נִשְׁעָשָׂה הַרְמַב"ם בְּסִפּוֹ
הַהֲלָכוֹת שֶׁלוֹ, 'מִשְׁנֵה תּוֹרָה'.

34. מֵאַמְר "הַחֲלָצוֹ" – בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה תִּרְנ"ט, הַשְּׁמִיעַ הָרַבִּי
הָרַש"ב מֵאַמְר חֲסִידוֹת יְסוּדֵי הָעוֹסֵק בְּעֵנֵן אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל
וּשְׁלִילַת הַמַּחֲלָקָת, הַבָּאָה מִשְׁנֵאֵת חֲנָם, שְׁנֵאָה נֶשְׁאִין לָהּ
כָּל סִבָּה אֲמִתִּית מִלְּבַד גֵּאוּה, נֶשְׁאִינָה נוֹתֶנֶת מְקוֹם לְזוּלָּת.
הָעֵלָה לְאַמִּירָתוֹ עַל-יְדֵי אֲדָמוֹ"ר הָרַש"ב הִיְתָה קְשׁוּרָה
בְּמֵאֲנָע שֶׁלֹּא 'הִרְיָקָה' מִמֶּנּוּ אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל יִתְּרָה.

35. הַשְּׁאִיר לָנוּ אֶת ה'כְּתָבִים' – מִמֶּשׁ לִפְנֵי הַסִּתְּלָקוֹתוֹ, אָמַר
הָרַש"ב לְבָנוּ הָרַי"צ: "אֲנִי עוֹלָה הַשְּׁמִימָה, אֲבָל אֶת

הַכְּתָבִים אָנִי מַשְׁאִיר לָכֶם ("אִיךָ גִּי אֵין הַיָּמָל, דִּי כְּתָבִים
לֹאזְ אִיךָ אֵיךְ"). הָרַבִּי נָשִׂיא דּוֹרְנוּ הַסְּבִיר אֶת הַפְּתִיגָם בְּכָךְ
שֶׁבְּאַמְצָעוֹת הַלְּמוּד בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק אָנוּ מִתְּקַשְּׁרִים
עִמּוֹ, וְהוּא נִמְצָא עִמָּנוּ.

דַּאֲגָתוֹ לְכָלִּל יִשְׂרָאֵל וְהַמַּעֲבָר לְרוֹסְטוֹב

**36. מִלְחֶמֶת קֹדֶשׁ – בְּדֶרֶךְ קוֹדֶמִי, אִף הַשְׁפָּעָתוֹ שֶׁל הָרַבִּי
הָרֵש"ב לֹא הִצְטַמְצָמָה בֵּין כְּתָלֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ. בִּימֵי
נְשִׂאוֹתָיו נָסוּ הַשְּׁלֹטוֹנוֹת, בְּעִידוּדָם שֶׁל ה'מִשְׁכִּילִים', לַעֲרֹךְ
'תַּקְוֹנִים' בְּדַת יִשְׂרָאֵל. בְּרֹאשׁ הַמַּעֲרָכָה נִגְדַּה ה'תַּקְוֹנִים' עִמָּד
הָרַבִּי הָרֵש"ב, תוֹךְ שְׂתוּף פְּעֻלָּה עִם גְּדוּלֵי הָרַבָּנִים, וּבְכָלֵלָם
מִנְהִיגֵי הַחוּגִים הַלֹּא-חֲסִידִים. כֹּךְ גַּם הִלָּכָה וְדַעְכָּה בְּזִמְנָנו
הַהִתְנַגְדוֹת לְחֲסִידוֹת.**

**37. מְסִירוֹת נֶפֶשׁ – בְּאַסְפַּת הָרַבָּנִים (בְּשִׁנַּת תַּרס"ה) אָמַר
הָרַבִּי הָרֵש"ב: "יֵדְעוּ כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה, כִּי
רַק צוּפוֹתֵינוּ נִתְּנוּ בְּגָלוֹת וּבְשַׁעֲבוּד מַלְכוּיוֹת, אֲבָל נִשְׁמוֹתֵינוּ
לֹא נִמְסְרוּ לְגָלוֹת וְשַׁעֲבוּד מַלְכוּיוֹת. חֲיָבִים אָנוּ לְהַכְרִיז
גְּלוּי לְעֵין כָּל, אֲנִשׁר כָּל מָה שֶׁנוֹגַע לְדַתְנוּ, לְתוֹרַת יִשְׂרָאֵל
וּמִצְוֹתָיו וּמִנְהִיגָיו, אֵין מִישֶׁהוּ שְׂיִכְפֶּה עָלֵינוּ דַּעְתּוֹ וְאֵין שׁוּם
כּוֹחַ שֶׁל כְּפִיָּה רִשְׁאִי לְשַׁעֲבֵדְנוּ". בְּתֵם דְּבָרָיו קָרָא הָרַבִּי
לְעִמָּד בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ וְנִפְל מִתְּעַלֶּף.**

38. עוֹזֵר דָּלִים – בְּמִקְבִּיל לְפַעֲלוֹתָיו לְהַטְבֵּת הַמָּצָב הָרוֹחֵנִי

נשל יהודי רוסייה, דאג הרבי הרש"ב גם למצבם הגשמי.
כאשר גרשו יהודי מוסקבה (בשנת תרנ"ב), פעל לסייע
להם כלכלית להתבסס במקומות חדשים.

הוא אף יסד (בשנים תר"ס-א) בעזרת עשירים יהודיים
מפעל ענק לאריזה ולטוית צמר בעיר דוברובנה. במפעל
זה העסקו כשלושת אלפים יהודים.

39. מזון כשר לחילים - בזמן מלחמת רוסייה-יפן (בשנים
תרס"ד-ה) דאג לשלח לחילים היהודים בחזית שהיתה
במזרח הרחוק אכל כשר, ובעקר מצות לפסח.

40. הדפסת סדורים וספרי קדש - בהיותו ברוסטוב יסד
ועד של רבנים ועסקנים לספק את צרכי הדת של פליטי
מלחמת העולם מפולין וליטא. בהמשך לזה הקים (בשנת
תרע"ח) את דפוס "עזרא", בו הדפיסו ספרי קדש, ביניהם
סדור "תהלת השם" בנסח אנשכנז ובנסח האר"י.

41. משפט ביילים - במשפט ביילים המפרסם, בו האשים
היהודי מנדל ביילים, בעלילת דם, נטל הרבי הרש"ב חלק
פעיל בסיוע לצות ההגנה, באמצעות ועד חשאי שהקים
לצרה כה.

42. מליובאוויטש לרוסטוב - בעת מלחמת העולם הראשונה,

כְּשֶׁצָבָא גְרַמְנִיה הֵחֵל לְהִתְקַדֵּם לְעֵבֶר רוֹסְיָה, וּמִצָּב הַיְּהוּדִים
נִשְׁתַּגְּזָרוּ קָרוֹב לַחֲזִית הַפֶּה לִהְיוֹת מִסְכָּן, הַחֲלִיט הָרַבִּי
הָרַש"ב לַעֲזֹב אֶת לְיוֹבֵאֵיטֶשׁ וּלְהַעֲבִיר אֶת מַמְלַכַת חֲב"ד
לְעִיר רוֹסְטוֹב שְׁעַל נְהַר דוֹן בְּדְרוֹמָה שֶׁל רוֹסְיָה, שֶׁהִפְכָּה
לְבִירַת מַמְלַכַת חֲב"ד עַד שְׁנַת תרפ"ד.

שְׁנוֹתָיו הָאַחֲרוֹנוֹת

43. חֲסִידִים הֵם תָּמִיד מְאַחֲדִים – בַּחֲדָשׁ טֵבֶת שְׁנַת תר"פ
הִשְׁתַּלְטוּ הַקוֹמוֹנִיסְטִים עַל רוֹסְטוֹב וְהִטִּילוּ אִסוּר עַל
הַפָּצַת הַיְּהוּדוּת וְעַל הַתְּכַנְסוּיּוֹת דְּתִיּוֹת. בְּפוֹרִים תר"פ,
הִתְקַבְּצוּ הָרַבָּה מֵאַנ"ש לְהַתְּוַעְדוֹת בְּבֵית הָרַבִּי, לְמִרוֹת
הַסַּכָּנָה שֶׁבְּדָבָר. בְּהַתְּוַעְדוֹת זֶה רָמַז הָרַבִּי עַל הַסְתַּלְקוֹתוֹ
הַקְּרוֹבָה. בֵּין יֵתֵר הַדְּבָרִים אָמַר: "הַהֲצֻלָּה שֶׁל חֲסִידִים
הִיא בְּכָךְ שֶׁהֵם תָּמִיד מְאַחֲדִים, וּבְכָל מְקָרָה שֶׁלֹּא יָבוֹא,
צָרִיכִים חֲסִידִים לִהְיוֹת מְקַשְּׁרִים אֶל הָרַבִּי".

44. הַהִסְתַּלְקוֹת – בֵּימֵים שֶׁלֹּאֲחֵר מִכֵּן נִחְלְשָׁה בְּרִיאוֹתוֹ שֶׁל
הָרַבִּי הָרַש"ב. בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת וַיִּקְרָא, אֹר
לְב' נִסָּן תר"פ, בָּרַךְ אֶת בְּנוֹ הָרִי"צ וְאֶת שְׁלוֹשׁ נְכֹדוֹתָיו
וּבִשְׁעָה שְׁלוֹשׁ וְחָצִי לַפְּנוֹת בָּקָר הִסְתַּלַּק, כְּשֶׁבְּנוֹ הָרִי"צ
צוּעֵק "טֹאטֶע! טֹאטֶע!" (אָבֵא! אָבֵא!). מְקוֹם מְנוּחָתוֹ
כְּבוֹד הוּא בְּעִיר רוֹסְטוֹב.

דִּגְמָאוֹת מִחֲבוּרָיו

45. תורת שלום – לקט משיחותיו.

46. קונטרס ומעין – מלמד איך להמנע מתענוגי העולם הזה.

47. קונטרס התפלה – מבאר את ענין התפלה על פי שיטת חב"ד.

48. קונטרס העבודה – מבאר כיצד צריך האדם לעבד את השם.

49. קונטרס חנוך לנער – צאאתו לבנו, הרי"צ.

אָדמו"ר הַרש"ב וְהַרְבֵּי נְשִׂיא דוֹרְנו

50. מברקים בעת הילדה – ביום הולדתו של הרבי בתאריך י"א בניסן תרס"ב, שלח הרבי הרש"ב נשמה מברקים לאביו רבי לוי יצחק, ובהם ברכות ואחולים וכן הדרכות הקשורות בילד וחנוכו.

לימים ספרה הרבנית חנה, אמו של הרבי, על כמה מההוראות שקבלו מהרבי הרש"ב בקשר לילדתו: שינפידו לטול את ידיו, ושיכינו עבורו כפה וטלית קטן. פעם אמרה הרבנית על בנה: זאת אוכל לומר לכם בבטחה, כי הוא קדוש מבטן ומלדה!

